

DEDDF CYNLLUNIO (CYMRU) 2015

EXPLANATORY NOTES

SYLWEBAETH AR YR ADRANNAU

Rhan 5 Ceisiadau i Weinidogion Cymru

Adran 19 - Datblygiadau o arwyddocâd cenedlaethol: ceisiadau am ganiatâd cynllunio

76. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 62D a 62E i DCGTh 1990.
77. Mae adran 62D yn ei gwneud yn ofynnol bod ceisiadau cynllunio ar gyfer datblygiadau o arwyddocâd cenedlaethol ("DAC") yn cael eu gwneud i Weinidogion Cymru. Mae cais DAC yn gais am ganiatâd cynllunio (ac eithrio caniatâd cynllunio amlinellol) ar gyfer datblygu tir yng Nghymru, lle mae'r datblygiad arfaethedig o arwyddocâd cenedlaethol. (Caniatâd a roddir yn ddarostyngedig i gadw materion manwl yn ôl i'w cymeradwyo yn nes ymlaen yw caniatâd cynllunio amlinellol.)
78. Caiff Gweinidogion Cymru roi "arwyddocâd cenedlaethol" i ddatblygiad mewn dwy ffordd.
79. Yn gyntaf, caiff Gweinidogion Cymru nodi meini prawf ar gyfer DAC mewn rheoliadau. Bydd datblygiad yng Nghymru o arwyddocâd cenedlaethol os yw'n bodloni'r meini prawf hynny. Er enghraifft, gallai rheoliadau roi arwyddocâd cenedlaethol i orsafoedd ar y tir sy'n cynhyrchu swm penodol o ynni, neu ddatblygiad ar raddfa benodol sy'n gysylltiedig â maes awyr a rheilffordd.
80. Yn ail, bydd datblygiad yng Nghymru o arwyddocâd cenedlaethol os yw'n cael ei ddisgrifio felly yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol.
81. Nid yw cais am ganiatâd cynllunio i amrywio'r amodau sy'n atodedig i ganiatâd cynllunio blaenorol (boed ar gyfer DAC neu ddatblygiad arall) i gael ei drin fel cais DAC oni bai ei fod o ddisgrifiad a ragnodir mewn rheoliadau gan Weinidogion Cymru.
82. Rhaid i berson sy'n bwriadu gwneud cais DAC hysbysu Gweinidogion Cymru a'r awdurdod cynllunio lleol y byddai'r cais wedi'i gyflwyno iddo fel arall. Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth, mewn gorchymyn datblygu, o ran ffurf a chynnwys hysbysiad, yr wybodaeth sydd i fynd gyda'r hysbysiad, a'r ffordd y mae'n rhaid rhoi'r hysbysiad a'r cyfnod ar gyfer gwneud hynny.
83. Mae'r adran hon hefyd yn ei gwneud yn ofynnol bod Gweinidogion Cymru yn hysbysu'r person sy'n gwneud y cais bod yr hysbysiad wedi dod i law. Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn rheoliadau ynghylch rhoi hysbysiad o'r fath. Gall hyn gynnwys darpariaeth ynghylch ffurf a chynnwys yr hysbysiad, y ffordd y caiff ei roi, ac o fewn pa gyfnod y caiff ei roi. Nid yw unrhyw gam a gymerir mewn cysylltiad â chais cyn i hysbysiad o'r fath gael ei roi yn cyfrif fel ymgynghoriad ynghylch y cais, sy'n golygu bod rhaid hysbysu Gweinidogion Cymru am geisiadau arfaethedig cyn cynnal ymgynghoriad. Gallai gofyniad i ymgynghori godi pan fo ceisiadau DAC wedi eu rhagnodi mewn gorchymyn datblygu at ddibenion adran 61Z (a fewnosodwyd gan adran 17).

Adran 20 - Datblygiadau o arwyddocâd cenedlaethol: cydsyniadau eilaidd

84. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 62F, 62G a 62H i DCGTh 1990.
85. Mae adran 62F yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud penderfyniadau ar gydsyniadau sy'n gysylltiedig, yn eu barn hwy, â chais ar gyfer DAC, yn hytrach na'r awdurdod cydsynio arferol. Mae penderfyniad Gweinidogion Cymru ar gydsyniad eilaidd yn derfynol, sy'n golygu nad oes hawl i apelio i Weinidogion Cymru.
86. Mae adran 62G yn rhoi p#er i Weinidogion Cymru roi cyfarwyddydau i'r awdurdod cydsynio arferol i wneud pethau mewn perthynas â chydsyniad eilaidd. Caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau ynghylch sut y mae Gweinidogion Cymru yn ymdrin â chydsyniad eilaidd, gan gynnwys trefniadau ymgynghori. Caiff rheoliadau ddarparu bod deddfiadau neu ofynion eraill mewn cysylltiad â chydsyniadau eilaidd i gael eu cymhwyso gyda newidiadau neu i beidio â chael eu cymhwyso, lle bo penderfyniadau i gael eu gwneud gan Weinidogion Cymru. Er enghraifft, efallai bod angen addasu amserlen sy'n gymwys i gydsyniad eilaidd i gyd-fynd â'r amserlen ar gyfer dyfarnu ar gais DAC.
87. Mae adran 62H yn diffinio cydsyniad eilaidd ac yn nodi pryd y mae'n gysylltiedig â chais am DAC. Cydsyniad sy'n ofynnol er mwyn cyflawni'r datblygiad arfaethedig yw cydsyniad eilaidd. Mae'r adran yn rhoi p#er i Weinidogion Cymru ragnodi cydsyniadau eilaidd mewn rheoliadau. Gallai cydsyniadau eilaidd gynnwys:
- a. caniatâd cynllunio amlinellol neu lawn ar gyfer datblygiad sy'n gysylltiedig â'r datblygiad DAC, megis ffyrdd mynediad, swyddfeydd neu ganolfannau ymwelwyr;
  - b. cymeradwyaeth i faterion wrth gefn ar gyfer datblygiad cysylltiedig;
  - c. cydsyniad adeilad rhestredig o dan Ddeddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990;
  - d. cydsyniad heneb gofrestrredig o dan adran 2 o Ddeddf Henebion ac Ardaloedd Archaeolegol 1979;
  - e. cyfnewid tir comin o dan adrannau 38 a 39 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006;
  - f. cydsyniad ar gyfer gwaith ar dir comin o dan adrannau 38 a 39 o Ddeddf Tiroedd Comin 2006.

Adran 21 - Datblygiadau o arwyddocâd cenedlaethol: adroddiadau effaith lleol

88. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 62I, 62J a 62K i DCGTh 1990 ac yn gwneud darpariaeth ynghylch adroddiadau ar yr effaith leol. Mae adroddiad ar yr effaith leol yn disgrifio effaith datblygiad arfaethedig ar yr ardal (gweler adran 62K a pharagraff 92 isod).
89. Mae adran 62I yn gwneud darpariaeth ynghylch sut mae cyflwyno adroddiad ar yr effaith leol mewn perthynas â cheisiadau DAC o dan adran 62D. Rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu pob awdurdod cynllunio lleol perthnasol, yn ei gwneud yn ofynnol darparu adroddiad ar yr effaith leol mewn cysylltiad â'r cais am DAC. Rhaid i awdurdod y rhoddir hysbysiad iddo gyflwyno adroddiad. Mae awdurdod cynllunio lleol yn 'awdurdod cynllunio lleol perthnasol' os yw'r darn cyfan o'r tir y mae'r cais yn ymwneud ag ef, neu ran ohono, yn ardal yr awdurdod.
90. Mae adran 62J yn rhoi dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw i gynnwys unrhyw adroddiad ar yr effaith leol a gyflwynir iddynt gan awdurdod cynllunio lleol perthnasol.
91. Caiff unrhyw awdurdod cynllunio lleol arall ac unrhyw gyngor cymuned gyflwyno adroddiad gwirfoddol ar yr effaith leol mewn perthynas â chais am DAC. Rhaid i Weinidogion Cymru roi sylw i unrhyw adroddiad o'r fath wrth ymdrin â chais. Caiff

Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn gorchymyn datblygu ynghylch sut i gyflwyno adroddiadau gwirfoddol ar yr effaith leol. Er enghraifft, gellid gwneud darpariaeth ynghylch sut y mae adroddiad gwirfoddol ar yr effaith leol i'w gyflwyno i Weinidogion Cymru, neu ynghylch y cyfnodau ar gyfer cyflwyno adroddiad o'r fath.

92. Mae adran 62K yn darparu mai adroddiad ysgrifenedig yw adroddiad ar yr effaith leol sy'n rhoi manylion effaith debygol y datblygiad arfaethedig ar ardal yr awdurdod neu'r cyngor cymuned, ac sy'n cydymffurfio ag unrhyw ofynion a nodir mewn gorchymyn datblygu. Er enghraifft, gellid gwneud darpariaeth yn pennu ffurf a chynnwys adroddiad o'r fath, megis yr wybodaeth sydd i'w darparu i Weinidogion Cymru mewn perthynas â'r tir o dan sylw.

Adran 22 - Yr amserlen ar gyfer penderfynu ceisiadau

93. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 62L i DCGTh 1990.
94. Mae adran 62L yn pennu bod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i benderfynu ynghylch cais ar gyfer DAC, ac unrhyw gais mewn perthynas â chydysyniad eilaidd sy'n gysylltiedig ag ef, cyn diwedd y "cyfnod penderfynu". Cyfnod o 36 o wythnosau yw hwn, sy'n dechrau ar y diwrnod y mae Gweinidogion Cymru yn derbyn y cais. Rhaid i Weinidogion Cymru roi adroddiad blynyddol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar y modd y maent yn cydymffurfio â'r ddyletswydd hon.
95. Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, bennu cyfnod gwahanol fel y cyfnod penderfynu. Cânt hefyd, drwy orchymyn datblygu, bennu beth yw ystyr "derbyn" cais ("acceptance"). Er enghraifft, gallai gorchymyn o'r fath ddarparu bod derbyn cais yn amodol ar Weinidogion Cymru yn cadarnhau eu bod yn fodlon fod cais yn cydymffurfio â'r holl ofynion a ragnodwyd.
96. Mae'r adran hefyd yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy hysbysiad, i atal dros dro'r cyfnod penderfynu mewn unrhyw achos penodol, ac i derfynu, i leihau neu i ymestyn unrhyw gyfnod atal dros dro. Rhaid rhoi hysbysiad o'r fath i'r ceisydd, yr awdurdod cynllunio lleol y byddai'r cais wedi ei gyflwyno iddo fel arall, ac i unrhyw bersonau cynrychioliadol y mae Gweinidogion Cymru yn eu hystyried yn briodol. Caiff gorchymyn datblygu ddarparu sut a phryd y rhoddir hysbysiad o'r fath. Rhaid i Weinidogion Cymru roi adroddiad blynyddol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar y modd y maent yn arfer y swyddogaethau hyn.
97. Mae adrannau 24 i 27 o'r Ddeddf yn gwneud darpariaeth bellach ynghylch y weithdrefn ar gyfer penderfynu ceisiadau DAC. Disgrifir effaith yr adrannau hyn isod.

Adran 23 - Yr opsiwn o wneud cais i Weinidogion Cymru

98. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 62M, 62N a 62O i DCGTh 1990.
99. Mae adran 62M yn galluogi ceisiadau am ganiatâd cynllunio a cheisiadau am gymeradwyaeth materion a gadwyd yn ôl i gael eu gwneud yn uniongyrchol i Weinidogion Cymru, lle bo'r awdurdod cynllunio lleol y byddai'r ceisiadau wedi cael eu gwneud iddo fel arall wedi'i ddynodi gan Weinidogion Cymru. Bydd y ceisydd yn gallu dewis gwneud cais i'r awdurdod cynllunio lleol neu i Weinidogion Cymru.
100. Caiff Gweinidogion Cymru ragnodi mewn rheoliadau'r mathau o ddatblygiadau y mae'r hawl i wneud cais o'r fath yn gymwys iddo. Mae'n debyg y caiff datblygiadau mawr eu rhagnodi. Diffinnir "datblygiad mawr" yng [Ngorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref \(Gweithdrefn Rheoli Datblygu\) \(Cymru\) 2012, O.S. 2012 Rhif 801 \(Cy. 110\)](#), gweler Erthygl 2(1). Yn fyr, datblygiad mawr yw (a) gweithrediadau mwyngloddio; (b) y defnydd o dir ar gyfer dyddodion gweithio mwynau; (c) datblygiad tai sy'n cynnwys 10 t# neu ragor ar safle sy'n 0.5 hectar neu'n fwy; (d) adeiladau sydd ag arwynebedd llawr o 1000 metr sgwâr neu fwy; (e) datblygiad ar dir sy'n 1 hectar neu fwy.

101. Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r meini prawf ar gyfer dynodi awdurdod cynllunio lleol ac ar gyfer dirymu dynodiad. Er enghraifft, gallai meini prawf o'r fath ganolbwyntio ar ba mor gyflym y mae awdurdodau cynllunio lleol yn penderfynu ar geisiadau penodol, a/neu ba mor aml y caiff penderfyniadau o'r fath eu gwrthdroi ar apêl.
102. Mae adran 62N yn nodi'r amodau y mae'n rhaid i'r meini prawf eu bodloni cyn y gall Gweinidogion Cymru eu cymhwyso. Yr amodau yw ei bod yn ofynnol i Weinidogion Cymru ymgynghori â phob awdurdod cynllunio lleol yng Nghymru, nad yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn pleidleisio yn erbyn y meini prawf, a'u bod yn cael eu cyhoeddi.
103. Rhaid i Weinidogion Cymru roi hysbysiad ysgrifenedig am y dynodiad neu'r dirymiad i'r awdurdod cynllunio lleol o dan sylw. Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi copi o hysbysiad o'r fath.
104. Ni chaniateir dynodi corfforaethau datblygu trefol. (Ar gyfer corfforaethau datblygu trefol, gweler Rhan 16 o Ddeddf Llywodraeth Leol, Cynllunio a Thir 1980.)
105. Mae adran 62O yn gymwys pan wneir cais i Weinidogion Cymru o dan adran 62M. Pe byddai cais cysylltiedig wedi ei wneud fel arall i'r awdurdod cynllunio lleol neu'r awdurdod sylweddau peryglus, mae'r adran hon yn galluogi'r cais i gael ei wneud yn uniongyrchol i Weinidogion Cymru. Mae cais yn "gais cysylltiedig":
  - a. os caiff ei wneud o dan y Deddfau Cynllunio (sef DCGTh 1990, Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 a Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 at y dibenion hyn),
  - b. os yw'n ymwneud â thir yng Nghymru,
  - c. os caiff ei ddisgrifio at y diben hwn mewn rheoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru, a
  - d. os yw'n gysylltiedig â'r prif gais.
106. Pan fo Gweinidogion Cymru yn ystyried naill ai nad yw cais yn gysylltiedig â'r prif gais, neu ei fod yn gysylltiedig ond na ddylent hwy fod yn penderfynu arno, rhaid i Weinidogion Cymru gyfeirio'r cais at yr awdurdod a fyddai fel arfer wedi delio ag ef. Yna, bydd yr awdurdod hwnnw'n penderfynu ar y cais.

Adran 24 - Darpariaeth bellach ynghylch ceisiadau a wneir i Weinidogion Cymru

107. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 62P a 62Q i DCGTh 1990.
108. Mae adran 62P yn datgan bod penderfyniad Gweinidogion Cymru ar gais a wnaed iddynt hwy o dan adrannau 62D, 62M a 62O yn derfynol (sy'n golygu nad oes hawl i apelio i Weinidogion Cymru). Ond o ganlyniad i ddiwygiadau a wnaed i Ran 12 o DCGTh 1990 gan Atodlen 4, gall dilysrwydd penderfyniadau o'r fath gael ei gwestiynu mewn amgylchiadau penodol drwy wneud cais i'r Uchel Lys.
109. Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo awdurdod cynllunio lleol neu awdurdod sylweddau peryglus i wneud pethau mewn perthynas â chais a wneir o dan yr adrannau hynny.
110. Mae adran 62Q yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i hysbysu cyngor cymuned am geisiadau a wneir iddynt hwy o dan adrannau 62D, 62F, 62M neu 62N pan fo'r ceisiadau hynny'n ymwneud â thir yn ardal y cyngor cymuned (a phan fo'r cyngor cymuned wedi gofyn yn flaenorol i'w awdurdod cynllunio lleol ei hysbysu am geisiadau a gyflwynir i'r awdurdod hwnnw). Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod cynllunio lleol, os bydd Gweinidogion Cymru yn gofyn iddo wneud hynny, roi gwybod i Weinidogion Cymru pa gynghorau cymuned sydd wedi gofyn am gael eu hysbysu.

Adran 25 - P#er i wneud darpariaeth drwy orchymyn datblygu mewn cysylltiad â cheisiadau i Weinidogion Cymru

111. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 62R i DCGTh 1990.
112. Yr effaith yw y caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn gorchymyn datblygu o ran sut y dylid ymdrin â cheisiadau a wneir iddynt. Mae hyn yn cynnwys darpariaeth ynghylch ymgynghori gan Weinidogion Cymru ac amrywio ceisiadau.

Adran 26 - Datblygiadau o arwyddocâd cenedlaethol a cheisiadau a wneir i Weinidogion Cymru: arfer swyddogaethau gan berson penodedig

113. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 62S i DCGTh 1990. Mae adran 62S yn cyflwyno Atodlen 40 newydd i DCGTh 1990, a nodir yn Atodlen 3 i'r Ddeddf hon.

Adran 27 - Ceisiadau i Weinidogion Cymru: diwygiadau pellach

114. Mae'r adran hon yn cyflwyno Atodlen 4. Mae Atodlen 4 yn gwneud diwygiadau canlyniadol mewn perthynas â cheisiadau i Weinidogion Cymru.